

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1931

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^Α, ΕΚΔΟΤΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",—ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ, 8 Α
ΑΘΗΝΑΙ



Ε.Υ. Δ. της Κ. & Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

παιδιοῦ — ὅπως ἐσφαλμένα ὡς σήμερα γινόταν. Θέλει ν' ἀναπτύξη ὅλες τὶς δημιουργικὰς δυνάμεις τοῦ παιδιοῦ ποὺ χρειάζονται γιὰ ν' ἀναπτυχθῇ κ' ἐξελιχθῇ. Μ' ἄλλα λόγια, θ' ἀναπτύξη ὅλη τὴν παιδικὴν προσωπικότητα.

Τὸ καινούργιο σχολεῖο ζητάει τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῆς ὄλης τοῦ δασκάλου καὶ δὲν πιστεύει πῶς ἡ μόρφωση εἶναι μιὰ ἀπλή καὶ ξηρὴ ἀποθησαύριση γνώσεων, ἀλλὰ πῶς μόρφωση εἶναι ἡ διέκλιση τοῦ ἐσωτερικοῦ ψυχικοῦ κόσμου ἀπὸ τὴν ἴδιαν τὴ δύναμιν τοῦ παιδιοῦ, ποὺ λειτουργεῖ κατὰ ὀργανικοὺς Νόμους. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐλευθέρη ἐνέργεια θεωρεῖται σήμερα παιδαγωγικὸ ἀξίωμα.

Αὐτὴν τὴν αὐτενέργειαν τοῦ παιδιοῦ μὲ τὸ δίχτυ τῶν πλαστικῶν ψυχικῶν του δυνάμεων θέλει νὰ θέσῃ σὲ κίνηση τὸ σημερινὸ σχολεῖο καὶ νὰ τοῦ λευτερώσῃ ἀπὸ τὶς ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις. Εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη ν' ἀναπτύξη ὄχι τὸ ἐγώστικόν συναίσθημα, ἀλλὰ τὸ κοινωνιστικόν, πλάττοντὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν δυνάμεων, ποὺ εἶναι ἀναγκαῖες γιὰ τὴ ζωὴ.

Ἀπαραίτητες προϋποθέσεις εἶναι : ἡ ἀνάπτυξιν τοῦ κοινωνιστικοῦ συναίσθηματος, ἡ γνωριμὰ μὲ τὴν κοινωνίαν καὶ τὴ ζωὴν τῆς καὶ ἡ θέσιν προβλημάτων ἄλλοιων στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ, ποὺ ἀργότερα μονάχοι του θὰ τὰ λύνη.

Καὶ τώρα θὰ μ' ἐρωτήσετε : Τὸ κοινωνιστικὸ συναίσθημα θὰ ἀποκτηθῇ στὸ σημερινὸ σχολεῖο, ποὺ κυριαρχεῖ τὸ ἐγὼ ἀπὸ τὴν καθέδραν κηδεμονίας καὶ ῥητορικῆς τοῦ δασκάλου ; Τὸ σχολεῖο θὰ βάλῃ στὸ μυαλὸ τοῦ παιδιοῦ ἅλματα προβλήματα, ὅταν οἱ μαθητὲς, καθησμενοὶ ἐρημητικὰ στὰ θρανία, ἀκούουν τὸν ἀγορευόντα δάσκαλον ; — Ὁχι βέβαια !

Κανένας μας δὲ μπορεῖ νὰ παραδεχθῇ ἕνα τέτοιο πράγμα, ἐκτός ἂν βρισκεται στὴν ἐποχὴ τοῦ Κομμουνίου.

Τότε μονάχοι τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο θὰ εἶναι ἀντάξιον τῆς ἀποστολῆς του, ὅταν εἶναι Σχολεῖο παιδικῆς χαρᾶς παιδικῆς ; χαρᾶς καὶ ζωντανῆς συνεργασίας μαθητῶν καὶ δασκάλων ἐμπνέοντα καὶ στοὺς δυὸ τὴ χαρὰ γιὰ τὴν ἐργασία καὶ τὴν ὁρμὴν γιὰ τὴ γνώριση τῶν προβλημάτων τῆς Κουλτοῦρ, τῆς ἀνωτέρας αὐτῆς ἐκπολιτιστικῆς σφαίρας ; γιατί ὁ πολιτισμὸς εἶναι πνευματικὸ δημιούργημα τῆς ψυχῆς καὶ αὐτὸ τὸ πνευματικὸ δημιούργημα θὰ χρησιμεύῃ γιὰ τροφὴν αὐτῆς. Ὁ δάσκαλος, βλέποντας τὰ πράγματα μὲ τὸ μάτι καὶ τὴν καρδίαν τοῦ μαθητοῦ, πρέπει νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὴν ἔδραν του καὶ νὰ μετατεθῇ στὴ θέσιν τοῦ ἀπλοῦ ρυθμιστοῦ τῶν συνεργαζομένων ὁμάδων. Θὰ εἶναι ὁ ἀπλὸς παρατηρητὴς καὶ καθοδηγητὴς τῆς ὄλης ἐργασίας τῆς τάξης, φροντίζοντας τὰ παιδιά μὲ τὴν συνεργασίαν τους νὰ γνωρίσουν τὴ ζωὴν τῆς κοινωνίας, στὴν ὁποία ἀργότερα θὰ ριχτοῦν γιὰ νὰ παλαίψουν.

Τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο δὲ θὰ μεταδώσῃ γνώσεις, οὔτε κανόνες καὶ ἐξαιρέσεις, ἂν θέλουμε νὰ λέμε πῶς ἐργαζόμεστε μὲ τὸ «Σχολεῖον ἐργασίας» ; ἀλλὰ, κοντὰ στὰ ἐφόδια γιὰ τὴ ζωὴν, τὴν Τέχνην τοῦ ἐργάζεσθαι. Καὶ γιὰ τὴν Τέχνην δὲν ὀδηγᾷ καμμιὰ διδασκαλία καὶ μέθοδος.

Γιὰ τὴν Τέχνην ὀδηγᾷ μονάχοι : ἡ ἀγωγὴ πρὸς τὴν ἀγάπην — ἀγάπην πρὸς τὸ παιδί καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν Τέχνην.

Πωγωνιανή

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ

Ἡ πνευματικὴ κρίσις

Ἀπὸ γράμμα τοῦ Ἄλκη Θεόλου πρὸς τὸν διευθυντὴ τῆς «Νέας Ἑστίας» :

«... Οὔτε καὶ στὸ Παρίσι εἶδα τίποτε τὸ ἀξιοσημείωτο. Ὑπάρχει, αὐτὴ τὴ στιγμὴ, μιὰ τρομερὴ παγκόσμιον πνευματικὴ κρίσις, σχεδὸν ἐπίσημη ; ἐντονη σὰν τὴν οἰκονομικὴν. Ἄλωστε εἶναι πιθανὸν ἡ πνευματικὴ κρίσις νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν. Πάντως, ὑπάρχει ἕνα γενικὸ σταμάτημα, καὶ οὔτε στὴ Ζωγραφικὴν, οὔτε στὸ Θέατρον, οὔτε σὲ κανένα εἶδος Τέχνης παραύεται τίποτε τὸ ἀξιόλογο. Ἀκόμα καὶ βιβλία ἐκδίδονται ἐλάχιστα καὶ εἶναι ὅλα ἀσήμαντα.

«Βέβαιον, θάξιζε καὶ γι' αὐτὴ τὴν κατάστασιν νὰ γίνῃ λόγος σ' ἕν ἄρθρον, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ μελετήσω ἀκόμα περισσότερον τὸ φαινόμενον τῆς στειρότητος, γιὰ νὰ εἶμαι σὲ θέσιν νὰ τὸ ἐκθέσω καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσω...».

Ἡ ἀνέκδοτη ἐργασία τοῦ Ἐλιγιᾶ

Ἀγαπητὴ «Νέα Ἑστία»,

Ὁ τόσο πρόωρος καὶ ξαφνικὸς θάνατος ἐνὸς ἐκλεκτοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων δὲ μπορεῖ, παρὰ νὰ συγκινήσῃ κάθε διανοούμενον καὶ θαυμαστὴν του.

Μὰ ἐκεῖνον ποὺ λυπεῖ περισσότερο, εἶναι ἡ ἀνέκδοτη ὀγκώδης ἐργασία του, πρωτότυπη καὶ μεταφραστικὴ, ἡ ὁποία ποῖος ξέρει ἂν καμμιὰ φορὰ δῆ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος !

Θὰ ἦταν εὐχῆς ἔργον, ἐὰν ἀναλάμβαναν οἱ φίλοι του μιὰ τέτοια δύσκολη φροντίδα, πολὺ τιμητικὴ ὅμως ; ἢ καὶ ἂν αὐτὸ πάλι εἶναι δύσκολον, νὰ προθυμοποιόταν ἡ «Ἐνωσις Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν», ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλπίζομε περισσότερα.

Ὁ κ. Δημαρᾶς, σ' ἕνα τοῦ ἄρθρου στὴν «Πρωΐα», ἀναφερόμενον στὴ δράσιν τοῦ ποιητῆ, ἐκφράζει τὴ μεγάλην του ἐπιθυμίαν τῆς περισυλλογῆς καὶ δημοσιεύσεως τῆς ἀνέκδοτης καὶ σκόρπιας ἐργασίας του.

Πάντως αὐτὸ εἶναι πόθος ὅλων ἐκείνων ποὺ γνώρισαν καὶ ἀγάπησαν τὸ ἔργον του τὸ κατασπαρμένον σὲ λογῆς περιοδικά.

Μὲ ἐκτίμησιν

Καβάλλα

Γ. Ξ. Σ.

Σ. τ. Ν. Ε. — Ἐδιαβάσαμε καὶ μετὰ τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Δημαρᾶ καὶ μᾶς συγκίνησε ἡ ἰδέαν νὰ συντελέσουμε στὴν ἐκδοσὴν τῆς ὄλης ἐργασίας τοῦ ἀγαπητοῦ μας Γεωσέφ Ἐλιγιᾶ. Δὲν ἀποκρυσταλλώσαμε ὅμως τὶς σκέψεις μας ἐπάνω σ' αὐτό, καὶ θὰ ποῦμε ἀργότερα τὸ μπορεῖ, κατὰ τὴ γνώμην μας, νὰ γίνῃ.